

Proje Yönetimi Alanındaki iki yön gösterici: ABD'nin PMI ve AB'nin PCM Metodolojileri

Tüm dünyada kabul gören, farklı organizasyonlar tarafından uygulanan çeşitli proje yönetim metodolojileri mevcut. Kıta Amerika'sında ve yine tüm dünyada kullanılan PMI (Project Management Institute) Metodolojisi, İngiltere kaynaklı PRINCE 2 ve tabii Avrupa Birliği projelerinde uygulanan PCM (Project Cycle Management,- Proje Yönetimi Döngüsü) Uygulamaları bunlardan önde giden ve global manada yaygınlıkla kullanılanlardan bazıları. Metodolojileri farklı olsa da, tüm bu araçların ortak noktası her bir projeyi belli bir standarttaki süreç grupları ve yönetim bilgi alanları ile hedefe ulaştırmak.

Her ne kadar dünyada kabul görmüş en yaygın proje yönetim metodolojisi PMI olsa da, Türkiye'de "proje yönetimi" alanındaki farkındalığın artması, ülkemize PCM ile özellikle 2000'li yılların başlarında Avrupa Birliği projelerinin uygulanmaya başlaması ve katlanarak artmasıyla başladı. Son on senede PCM metodolojisi ile ilgili eğitimlerle, Edirne'den Hakkâri'ye on binlerce STK, kamu, özel sektör ve üniversite personelinin proje yönetimi bilgi birikimi ve kapasitesiyle beraber farkındalıkları da arttırıldı. Tüm bu kapasite artırımına rağmen, ülkemizin de büyüklüğünü göz önünde bulundurduğumuzda halen kapasite artırımına ihtiyaç duyulmakta ve bu ihtiyaca ise şu anda başta Kalkınma Ajanslarımız aracılığı ile yerele indirilerek cevap verilebilmektedir.

Peki nedir Proje Yönetimini bu kadar önemli kılan? Bu soruya cevap verebilmek için "proje" tanımını detaylı incelememiz gerekir. Proje; belirli bir ekip tarafından, belirli bir başlangıç ve bitiş süresinde, belirlenmiş hedefler doğrultusunda, kaynak kullanılarak gerçekleştirilen faaliyetler bütünüdür. Proje Yönetim Metodolojileri, işte bu noktada, herhangi bir proje geliştirme ve uygulamada ortaya çıkabilecek tüm sorun ve riskleri çeşitli araçlar yardımıyla proje yöneticisinin ve proje ekibinin proaktif olarak projeyi yönetebilmesini sağlıyor. Hangi alanlarda;

- Kapsam Yönetimi
- Zaman Yönetimi
- Maliyet Yönetimi
- Risk Yönetimi
- İletişim Yönetimi
- Kalite Yönetimi
- Entegrasyon Yönetimi
- Satın Alma Yönetimi
- İnsan Kaynakları Yönetimi

Bu bilgi alanları alt alta yazıldığında bir proje yöneticisinin yürüttüğü herhangi bir projede, hatta çoğumuzun günlük rutin işlerde verebileceği sayısız örnek çıkacaktır. Proje Yönetimi bu bilgi alanları ve sunduğu araçlar sayesinde, özel ve genel hedeflere, Proje yönetiminin meşhur üç kısıtı olan Kapsam, Zaman ve Maliyet parametrelerinin düzenli takibi ile ulaşır. Bu parametrelerin metodik bir şekilde yürütülememesinden ya da yanlış proje plan ve tasarımında ötürü 90'lı yıllarda küresel bir krize dönüşen IT sektöründe uygulanan projelerin %60'dan fazlasının başarısızlığa uğraması da işte bu yüzdendir.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik sürecini de bir proje/program gibi ele alırsak, şu anda bu program altında bugüne kadar yüzlerce proje yürütüldü, yenileri yürütülüyor, planlanıyor ve yürütülecek. Bu ana projenin hedefine ulaşması için bizlere düşen görev; öncelikle Proje Yönetimini bir felsefe olarak benimseyip hayatımızın bir parçası haline getirmek olmalı. Ancak bu şekilde, başta proje üretmek üzere, Avrupa Birliği fonlarına daha kolay erişebilir ve daha fazla istifade edebiliriz. . Bu misyonu sadece Avrupa Birliği üyelik sürecinde programlama yapan kurumlarımıza aktarmak haksızlık olur. Nüfusu 80 milyona yaklaşan ülkemizde tüm kamu, kurum ve kuruluşlarımızın, belediyelerimizin, üniversitelerimizin, büyük ya da küçük STK'larımızın sürece dâhil ve destek olup, Avrupa'daki iyi örnekleri de inceleyerek yenilikçi fikirlerle proje üretmeleri gerekiyor.

Bunun ötesinde, kapsam yönetimini de küçük çaplı projelerden en büyük projelere kadar verimli bir biçimde takip etmemiz ve yönetmemiz gerekiyor. Her yapılan projenin, bir üstteki ana hedefe katkıda bulunacağını unutmadan, ne sadece bir projeye tüm sorunlarımızı çözmeyi hedeflemeli, ne de sürdürülebilirliği olmayan ve birbirini tekrar eden ve her tekrarda etkinliği azalan projelere yönelmeliyiz. 10 seneye yaklaşan üyelik sürecinde, yeni IPA (Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı) ile beraber özellikle sektör odaklı yaklaşımlarla da bu konuda zaten iyi noktaya gelmiş olan kapasitemizi daha ileriye götürme şansına sahibiz.

Kapsam yönetimine gösterdiğimiz özenin belki de daha fazlasını zaman yönetimine göstermemiz, projeleri belirlenen zaman içerisinde tamamlamamız gerekiyor. Zira özellikle Balkan ülkeleriyle karşılaştığımızda, süreçlerimiz oldukça yavaş. Plan aşamasından kapatma aşamasına gelen projeler yıllar sürebiliyor. Bu süreçte faydalanan kurum ve grupların ihtiyaçları değişebiliyor, hedefler ilerlemiş olabiliyor.

Yukarıdaki bilgi alanları (PMI Proje Yönetim Bilgi alanları) ve yönetim felsefesi uzun vadede; uygun, etkin, verimli, sürdürülebilir, etkili (PCM Değerlendirme Kriterleri) projeler geliştirmemize ve yürütmemize katkıda bulunacaktır.

Sonuç olarak bir tarafta ABD'de organizasyonların liderliğinde çıkmış olan PMI Metodolojisi ve yaklaşık olarak yarım milyona ulaşmış üyesi ve sertifikalı Profesyonel Proje Yöneticisi, bir tarafta da onun etkisi ile oluşmuş, bütün AB Program ve Projelerini kontrol üzere hazırlanmış PCM Metodolojisi var. Oluşumlarını dikkate aldığımızda, aslında her ikisi de aynı ihtiyaç gereği ortaya çıkmış ve daha iyi programlar ve projeler yönetmeyi hedefleyen uygulamalardır. Bu kapsamda; her iki metodoloji de ; kurumların ve kişilerin daha disiplinli bir şekilde bütün proje yönetim alanlarını benimsemelerini ve süreçleri yönetmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Bu sebeple, bu iki kılavuzun aynı hedefler doğrultusunda ortaya çıktığını, ilerlediğini ve geliştiğini söylemek doğru olur. PCM'i AB Program ve Projelerine göre özelleştirilmiş olarak tanımlayabilir ve Dünya'nın yaklaşık 100 ülkesinde AB projeleri ve programları hazırlanmasında ve uygulanmasında yardımcı olduğunu, PMI'nın ise 40 yıllık aşkın süredir biriktirdiği deneyimler ile Dünya'daki daha iyi Proje Uygulamasına ve bu yaklaşımın yayılmasına destek olmaya devam ettiğini söyleyebiliriz.

Herkese zamanında, kapsamında ve bütçesinde başarılı projeler dileriz.